

ПРОБЛЕМИ ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Для формування нового концепту просторового розвитку України істотну роль починають відігравати саме сучасні методи управління процесами взаємодії суб'єктів господарювання. Сьогодні серйозна увага уряду держави зосередилась на формуванні системи реалізації розроблених проєктів, що сьогодні залишається актуальною проблемою. При цьому враховувалося, що глибоке розуміння відповідних проблем з боку влади не лише забезпечує ефективне застосування адміністративних важелів при виконанні відповідних рішень місцевим населенням та підприємцями, які живуть та працюють на тій чи іншій території, а й дозволяє концентрувати для їхньої реалізації значні фінансові ресурси. 9 грудня 2021 року відбулася конференція громад «Просторове планування розвитку територій» за підтримки Програми USAID з аграрного та сільського розвитку (АГРО). На заході було представлено перший в Україні досвід розробки комплексних планів просторового розвитку громад відповідно до нового законодавства. Проєкти розроблялися на базі Пісочинської та Роганської громад у Харківській області. Мета заходу – поінформувати громади про запроваджені цього року законодавчі норми щодо проведення просторового планування територій громад, а також передати зацікавленим громадам практичні інструменти для успішного розроблення та використання комплексних планів просторового розвитку [1].

«Ми пишаємося, що земельна реформа була не просто проголосована, а в рамках її реалізації триває предметне професійне обговорення за ключовими напрямками, зокрема й просторове планування. Як неодноразово зазначалося, у кожній громаді має бути спеціаліст, відповідальний за просторове планування, оскільки цей важливий інструмент дозволить правильно використати свої ресурси та планувати розвиток громад. Це дозволить дбайливо ставитися до своєї території та планувати довгостроково», - наголосив Перший заступник Голови Верховної Ради України Олександр Корнієнко. Міністр аграрної політики та продовольства України Роман Лещенко зазначив, що головне завдання наступного року - впроваджувати законодавство, створювати кращі практики управління землями та давати чіткі роз'яснення прийнятого законодавства: «Громади мають навчитися управляти земельними ресурсами та впроваджувати просторове планування територій, що забезпечить їм стабільний розвиток на майбутнє. Необхідно перевірити кадастрову та земельпорядкову документацію та налагодити ефективну комунікацію зі своїми жителями. Саме зараз громади закладають основи сталого розвитку на довгі роки. Від ефективного використання земель та їх інвентаризації залежить стабільне та належне оподаткування та отримання додаткових доходів місцевих бюджетів» [1,2].

Щодо фінансування комплексних планів, то заступник Міністра розвитку громад та територій України Наталія Козловська розповіла, що для всіх територіальних громад субвенція, невикористана у поточному році, залишатиметься на рахунках територій та громад для використання наступного року. «Питання врегулювання структури, складу та змісту містобудівної документації на завершальному етапі. До кінця року буде внесено зміни до державних будівельних норм. Наразі запущено єдину державну електронну систему у сфері будівництва, де на кожного представника органу місцевого самоврядування наділяються певні повноваження, наприклад, присвоєння адрес та здійснення архітектурно-будівельного контролю. На нашу думку, у кожній громаді має бути архітектор - людина, яка впливатиме на розвиток міста, тому що комплексний план – це документ, який використовуватиметься щодня, оскільки підзаконні акти також передбачають його оновлення, тобто живий продукт, який потребує постійної актуалізації для якісного розвитку та відображення ситуації», - підсумувала Наталія Козловська [1, 2].

Перший заступник голови Держгеокадастру Анатолій Мірошніченко у своєму виступі зазначив, що ефективне управління земельними ресурсами – це спільна мета як

Держгеокадастру, так і територіальних громад, тому Держгеокадастр перебуває у постійній взаємодії із територіальними громадами. «Реформування Держгеокадастру орієнтоване, зокрема, на потреби громад та обсяг запланованих змін безпрецедентний – лише План заходів щодо адміністрування ДЗК на 2021–2022 роки передбачає 75 позицій, частину завдань сподіваємось передати на аутсорс наступного року. Зокрема, плануємо у найближчі тижні впровадити функціонал відображення на картографічній основі ДЗК орієнтовного розташування земельної ділянки, на яку надано дозвіл на розробку проекту землеустрою, на початку наступного року – функціонал внесення відомостей до ДЗК про функціональні зони. Ми усвідомлюємо всі проблемні питання та ставимо перед собою цілі та завдання та опрацюємо можливості забезпечення ресурсів для їх успішної реалізації», - зазначив Анатолій Мірошніченко [2].

Крім того, директор департаменту НДГД Держгеокадастру Андрій Галайда розпові про наявні інструменти оприлюднення даних на Національному геопорталі Національної інфраструктури геопросторових даних. На конференції відбулося підключення представників Пісочинської та Роганської громад, які поділилися своїм досвідом запровадження комплексних планів просторового планування територій та представили створені геопортали своїх громад. Програма АГРО підтримала два пілотні проекти – у Роганській та Пісочинській громадах для того, щоб на основі прийнятого закону про планування використання земель напрацювати кращі практики його втілення та допомогти іншим громадам, державі та донорським проектам максимально якісно впровадити новий, але такий корисний інструмент просторового планування.

Література:

1. Рекомендації щодо створення комплексних планів розвитку територій громад. 13 грудня 2021. URL: <https://form.typeform.com/to/EelUt8OA>
2. [Харківська обласна державна адміністрація](https://drive.google.com/drive/folders/). Презентації спікерів конференції: <https://drive.google.com/drive/folders/>

Наталія ДУГІЄНКО, Олександр ДУГІЄНКО
Запорізький національний університет

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННІ

Сьогодні серед головних стратегічних завдань сучасного технічно розвиненого суспільства безперечно важливе місце має належати управлінським рішенням щодо створення необхідних умов для екологічнобезпечного та раціонального використання природних ресурсів, для запобігання забрудненню довкілля та відтворення природних багатств, зокрема важливої його складової – земельних ресурсів. Особливий статус серед усіх категорій земель за цільовим призначенням мають землі сільськогосподарського призначення. Варто зазначити, що це найцінніша категорія, до складу якої входять найродючіші землі, що дають змогу виробляти сільськогосподарську продукцію. Саме тому питання раціонального використання земель сільськогосподарського призначення є надзвичайно актуальним. Раціональне землекористування – це економічно й екологічно обґрунтоване здійснення цілей при веденні сільськогосподарського виробництва з дотриманням вимог охорони земель та оптимальної взаємодії з природними факторами [1]. Однак, на жаль, досить часто прийняті рішення щодо використання земельних ресурсів не повною мірою відповідають вимогам раціонального природокористування, що є наслідком протиріччя загальнодержавних інтересів збереження якості ґрунтів країни та приватних інтересів отримання швидкого прибутку від сільськогосподарської діяльності.

Здійснення земельної реформи в Україні обумовлює докорінний перерозподіл земельних ресурсів, внаслідок чого виникло досить багато проблем щодо раціонального